

Samarbejdsguide – skoler og foreninger i den nye folkeskolereform

August 2014 træder en ny folkeskolereform i kraft.

Folkeskolereformen er en læringsreform. Det overordnede mål er, at alle elever bliver så dygtige, som de kan, og at eleverne trives i en mere motiverende og varieret skoledag.

Et af midlerne hertil er, at skoler og foreninger i højere grad end nu samarbejder om undervisning og supplerende aktiviteter i løbet af skoledagen. Et sådan samarbejde er nyt for mange og kan være en udfordring for nogle.

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen har derfor lavet denne samarbejdsguide, som skal gøre det lettere for skoler og foreninger at indgå nye samarbejder. Guiden vil blive justeres i takt med, at der indhentes mere erfaring på området.

Hvad siger reformen?

Åben Skole

Skolerne skal i højere grad åbne sig over for det omgivende samfund.

Der skal skabes en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv i skolen.

Samarbejdet skal styrke barnets læring og trivsel og medvirke til, at eleverne er bekendt med mulighederne for et aktivt fritidsliv. Eleverne får mulighed for at deltage i aktiviteter og samværsformer, der fremmer den enkeltes alsidige udvikling, selvstændighed og evne til at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber.

I København er Åben Skole et vigtigt element i reformen. I kommunens mål og rammer for reformen lægges op til, at skolerne åbner sig op for inputs udefra og læring uden for skolens fysiske rammer. Det vil være med til at fremme den lokale sammenhængskraft. Den enkelte skole vælger dog selv, hvordan der arbejdes med Åben Skole inden for den kommunale ramme og de lokale muligheder.

45 min. bevægelse daglig

Undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne får motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen. Det skal fremme elevernes sundhed, trivsel og læring. Forpligtelsen kan opfyldes både i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og emner og i forbindelse med den understøttende undervisning (ny undervisningstid, der skal supplere og støtte op om undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner).

Eliteudøvelse

Skolelederen kan give tilladelse til, at en elev opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i undervisning i musikskole eller ved eliteidrætsudøvelse i en idrætsforening. Skoler har også mulighed for at oprette særlige idrætstalentklasser, hvor eleverne udvælges på baggrund af deres idrætstalent og tilbydes ugentlig træning i skoletiden. Dette kan også ske i samarbejde med foreninger.

Formålet er, at børn med særligt talent fortsat kan deltage i den påkrævede mængde træning/undervisning på trods af en længere skoledag.

Hvorfor samarbejde?

Samarbejdet mellem skoler og foreninger skal være en win-win situation. Partnerskabet skal bygge på lyst og en fælles forståelse af den værdi, det giver barnet og samarbejdspartnerne selv.

Foreninger er ikke forpligtet til et samarbejde med skolerne. Kun de foreninger, der kan og vil, skal indlede samarbejde. Der vil være store forskelle på, hvad der motiverer til samarbejdet afhængig af de karakteristika og personer, der tegner skolen og foreningen.

- Eksempler på formål for skolen: fagligt supplement af udvalgt tema/aktivitet, øget trivsel og engagement blandt elever, variation i skoledagen, faglig opkvalificering af lærere, inspiration til nye aktiviteter og undervisningsmetoder, profilering af skolen.
- Eksempler på formål for foreningen: medlemstilgang, øget synlighed i lokalområde, udbredelse af aktivitet, foreningsudvikling, styrket økonomi, styrket didaktik.

Faciliteter?

Aktiviteter i samarbejde med foreninger kan både finde sted på skolen eller i foreningens vante faciliteter. Placeringen afhænger af tiden til rådighed, og om skolen har egnede faciliteter. Booking af kommunale idrætsanlæg uden for skolen sker via <http://www.interbook.kk.dk/netinterbook/index.html>

Hvad med økonomien?

Foreninger kan som hovedregel ikke indgå i samarbejdet uden at få dækket omkostninger til bla. instruktørløn, projektudvikling, mødedeltagelse mv. Københavns Kommune har på nuværende tidspunkt ikke afsat særskilte midler til samarbejdet. Midlerne skal findes internt i skolens budget samt via tilskud fra puljer i lokaludvalg og Kultur- og Fritidsforvaltningens Udviklingspulje og/eller via eksterne puljer og fonde.

Hvordan samarbejde?

Samarbejdet mellem skoler og foreninger kan ske flere steder:

- I den fagspecifikke undervisning (idræt, dansk, matematik mv.), hvor foreningerne alene eller i samarbejde med lærerne kan bidrage til de faglige forløb og elevernes faglige læring.
- I den understøttende undervisning, som skal understøtte elevernes læring i fagene, men hvor undervisningen er anderledes og praksisnær.
- Som del af de 45. minutters daglige bevægelse, der kan organiseres som selvstændig tid eller som del af den fagspecifikke og understøttende undervisning.
- Før eller efter skoletid - enten på skolen eller i en nærliggende forening og gerne i samarbejde med fritidshjem/KKFO eller fritidsklub.

Indhold, varighed og karakteren af samarbejdet afhænger af skolen og foreningens ønsker og muligheder. Det anbefales, at skolens personale inddrages aktivt i både planlægning og afvikling af samarbejdsaktiviteterne. For det første kender de børnene og kan derved sikre særlige hensyn ift. elevernes forudsætninger. For det andet kan det opkvalificere lærerne inden for den pågældende aktivitet.

Undervisning

A: Introduktion

- Foreningen står for de første undervisningsgange som startskuddet til et længerevarende forløb. Formål: At motivere elever til mere engageret deltagelse i undervisningsforløb og skabe indsigt i muligheder for at fortsætte aktiviteten i fritiden

B: Læringsforløb

- 6-8 ugers forløb, hvor en instruktør varetager undervisningen. Formål: At forbedre elevernes faglighed – både primæraktivitet (fx streetbasket) eller relateret aktivitet (fx dans som ramme om tema med kropsbevidsthed), øge kendskabet til aktiviteten og skabe personlig kontakt til en person fra foreningen.
- Længerevarende forløb, hvor udvalgte klasser eller elevgrupper indgår i et kontinuert læringsforløb varetaget af en forening. Formål: At elever fordyber og dygtiggør sig i aktiviteter, som enten er meget krævende som fx svømning, eller som medvirker til en alsidig udvikling af eleven, som fx performance og kreativitet.
- Foreningen varetager ugentlig undervisning af elitetalenter gennem et eller flere skoleår i stedet for fx valgfag eller som del af den understøttende undervisning.

Events

- Foreningsintroduktion Foreningen præsenterer sin aktivitet som del af den understøttende undervisning. Formål: At udvide elevernes kendskab til nye fritidsaktiviteter, få skabt kontakt til forening, give elever et afbræk fra tavleundervisning, evt. som del af 45 min. Bevægelse.
- Aktivitetsdag/foreningsdag Formål: At introducere eleverne til en bred vifte af lokale foreninger med forskellige aktiviteter og skabe grundlag for fremtidige samarbejder.
- Foreningsbesøg Formål: At vise eleverne muligheder for foreningsaktivitet i lokalområdet og give dem indblik i, hvordan en forening fungerer som demokratisk ramme om aktiviteter båret af frivillighed og engagement, viden om træner-/lederarbejde og andre opgaver i en forening.
- Stævner Foreningen står for afvikling af aktivitetsdag, stævne, idrætsdag mv. med inddragelse af elever i planlægningen. Formål: At lære hvordan man planlægger og afvikler en event. Elever kan efterfølgende være en god hjælp i forbindelse med lignende foreningsevents i fritiden.
- Foreningsaktivitet i boglige eller kreative fag Formål: At skabe en alternativ, sjov og praksisnær ramme om undervisning som fx dykning i læringsforløb i fysik.

Det gode samarbejde

Kriterier	Gode råd
Klart formål og mål	<ul style="list-style-type: none"> Nedskriv tydeligt formål og målbare mål<ul style="list-style-type: none"> - for skolen i tilknytning til fag og folkeskolens formål - for foreningen i tilknytning til kerneaktivitet i fritiden Ret fokus på kvaliteten i undervisningen samt elevernes læring og trivsel.
Værdiskabende for begge parter	<ul style="list-style-type: none"> Skab åbenhed om hvad skolen og foreningen hver især ønsker at opnå med samarbejdet. Find fælles formål med barnet i centrum.
Gensidig forventningsafstemning	<ul style="list-style-type: none"> Lav en indledende forventningsafstemning med rolle- og ansvarsfordeling.
Forberedt i fællesskab	<ul style="list-style-type: none"> Afsæt tid til fælles dialog om idéudvikling, planlægning og afvikling af samarbejdsprojektet.
Økonomiafklaring	<ul style="list-style-type: none"> Lav en klar aftale om honorering af forening og om dækning af evt. udgifter til transport, leje af facilitet mm.
Faciliteter	<ul style="list-style-type: none"> Undersøg de lokale muligheder og udfordringer mht. brug af faciliteter før afklaring af projektets indhold og tidspunkt.
Velorganiseret og koordineret	<ul style="list-style-type: none"> Koordiner og detailplanlæg forløbet, så der er sikret god og effektiv udnyttelse af ressourcer hos begge parter.
Ledelsens opmærksomhed og opbakning	<ul style="list-style-type: none"> Inddrag ledelsen på skolen og i foreningen for at sikre en vedvarende høj kvalitet i samarbejdet. Ledelsen støtter samarbejdspartnerne i realiseringen og bistår med at løse eventuelle hindringer undervejs.
Forældreinddragelse	<ul style="list-style-type: none"> Orienter forældre om samarbejdets karakter og indhold, samt børnenes muligheder for at fortsætte foreningsaktiviteten efter skoletid.
Evaluering	<ul style="list-style-type: none"> Følg op på samarbejdsprojektet med evaluering af opstillede mål og overvejelser om evt. videreførsel af samarbejdet.

Hvor kan jeg finde hjælp?

Samarbejderne skal være lokalt forankret med skolerne som omdrejningspunkt. Både Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen ønsker dog at hjælpe samarbejder godt på vej med information og rådgivning.

Der kan hentes inspiration på Københavns Kommunes hjemmeside: <http://www.kk.dk/da/brugbyen/aktiviteter-og-fritidsliv/foreninger/folkeskolereform>.

Foruden denne samarbejdsguide ligger her blandt andet følgende dokumenter:

- Katalog med eksempler på samarbejde mellem skoler og foreninger
- Katalog med eksempler på samarbejde mellem skoler og kulturinstitutioner
- Samarbejdsguide til skoler og kulturaktører

Københavns Kommune opretter derudover en søgeportal for skoler med ønske om at samarbejde med eksterne parter. Portalen forventes klar til brug primo maj.

For personlig kontakt i forvaltningerne henvises til:

Børne- og Ungdomsforvaltningen: Claus Poulsen claupo@buf.kk.dk

Kultur- og Fritidsforvaltningen: Dennis Krabbe Sørensen dkrabb@kff.kk.dk

Foreninger kan derudover kontakte deres paraplyorganisationer DIF, DGI og DUF eller rette henvendelse til Idrætsforum København ved Søren Hemmingshøj shem@dbu.dk

På Undervisningsministeriets hjemmeside er der beskrivelser af lovændringer og inspirationsmateriale, der løbende opdateres: <http://www.uvm.dk/den-nye-folkeskole>.

